

Отъ западъ на прѣслата се откриваше дѣлбоката клисура на Бѣли Искъръ.

Задъ клисурата се издигаше единъ гребенъ на рилския масивъ, гледка величествена Рила се изправяше, като една гигантска права стѣна до облацитѣ. Виждана въ това положение, тя стоеше страшно висока. Тя поразяваше съ своята могъщественост, горделивост, необятно величие. Прѣдъ насъ се редѣха въ лазура, по съвѣршено права чърта, висоветѣ: Шайковица, Прѣкорѣкскитѣ чалове, Драганица, Пчелинъ врѣхъ, Сакънъ-Дупка – грамади вѣковѣчни и дивни, съ прѣепи, съ зелени склонове, съ сипеи, съ канари, съ пѣниливи потоци стремещи се въ видъ на бѣли водопади. Тая гледка извика възоржени вѣзклициания. Ние стоехме въ благоговѣнъ захласть. Поразени бѣхме, унищожени отъ величието. Това не приличаше на дѣйствителност, а на видѣние, създание на фантазия въ полуда, това бѣше единъ вкамненъ блѣнъ! Нѣка дойде атеистъ сега да каже: „Нѣма Богъ!“ Той нѣма да каже това... Ние пакъ се питахме, дѣ сѫ нашите художници.

Ние постоянно се възвишавахме, изгубили вече пжтеката. Но ни тя, ни вървежътъ ми, по правилото на мѣдрата книга, ни мята сравнителна изпеченост на ходъ, не попрѣчиха на бѣрзото изнурение на силитѣ ми. Ние пухтѣхме, като духала, съ изплѣзени езици. Облѣни въ горещъ потъ, съдахме често, изложени на планинския вѣтраецъ безъ страхъ отъ настивка, защото ни оставаше още много да се потимъ въ вървежъ. Склонътъ бѣ съвѣршено голъ; покриваше го само корава трѣва и ситенъ камънякъ. На рѣдки мѣста низки храсталаци отъ пълзеща смрика правѣха тѣмни петна по блѣдозелената голина. На една изижка настивъ, далеко по-горѣ отъ насъ, стѣрчеха фигуритѣ на напрѣдналитѣ другари, между тѣхъ – тиролската шапка на г. М. по обичая си, сѣ напрѣдъ. Полицейскиятъ стражаръ по-долу водѣше коня му, който съ мѣка се катереше по стрѣмнината.

Прѣзъ сичкото това врѣме върхътъ на Мусалла не видѣхме: той стоеше скритъ въ мѣгла. Тя обезпокойтелно се сглеждаваше тамъ, разстилаше се на широко, смѣкваше се на прозрачни сиви талази по склона, завоюваше небето. Околнитѣ чалове си наложиха дебели сиви гжжви; такива покриха и рилскитѣ плѣшиви глави. Завѣ студенъ вѣтъръ; ситни дѣждовни капчици забиха лицата ни. Трима отъ другаритѣ ни,